

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 1538-02-12 המבורג חברה למסחר בינלאומי בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

בפני כב' השופט ד"ר אחיקם סטולר

מעוררים
המבורג חברה למסחר בינלאומי בע"מ
באמצעות עו"ד טננבלט ואח'
נגד

משיבים
פקיד שומה רחובות
באמצעות פרקליטות מחוז תל אביב (אזרחי)
עו"ד יעל הרשמן

פסק דין

בפני ערעור ובו מבקשת המערערת - חברה בע"מ - לקבוע, כי סכומים ששילמה החברה לעבריין שסחט את בעל החברה באיומים, וששולמו מכספי החברה – מהווים הוצאה בייצור הכנסה בידי החברה.

א. להלן העובדות הרלוונטיות

1. המערערת היא חברה בבעלותו ובניהולו של עזרא בר נתן (להלן: "בר נתן"). המערערת עוסקת בתחום תיווך נדל"ן (להלן גם: "החברה").
2. בר נתן נפל קרבן לסחטנות באיומים על ידי מי שהיה העובד היחיד בחברה שלו, ובהמשך גם קשור אליו בקשרי משפחה בשם יאיר זוהר (להלן: "זוהר"). זוהר איים על בר נתן וסחט ממנו כספים. עובדות אלה התבררו בהכרעת הדין במשפטו של זוהר, ממנה עלה כי זוהר איים על בר נתן מילולית וכן במעקבים, בנוכחות מאיימת, וכן באמצעות כלי נשק שונים.
3. זוהר דרש מבר נתן להעביר לידיו סכומי כסף מעת לעת. ואכן, בר נתן שילם לזוהר כספים על פי דרישתו על מנת להגן על עצמו ועל משפחתו. בר נתן לא העביר כספים לזוהר מכספו הפרטי, אלא מימן את התשלומים לזוהר מכספים שמשך מן החברה המערערת.
4. הכספים ששולמו על ידי בר נתן לזוהר הוצגו בספרי החברה בשנות המס הרלוונטיות – 2006 ו- 2007, במסגרת יתרת משיכות של בר נתן.

<http://www.CapiTax.co.il/Attachments/1538-02-12.pdf>

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 1538-02-12 המבורג חברה למסחר בינלאומי בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

5. הכספים, אשר – אין מחלוקת שיצאו מקופת החברה – לא הוצגו כתשלומים לספק מיוחד, לא נרשמו כתשלום בגין סחטנות ואף לא קיבלו ביטוי בספרים כהוצאה בייצור הכנסה. הם נזקפו ליתרת חובה של בר נתן.
6. באופן זה בר נתן משך מן החברה סכומי כסף בסך כולל של 300,000 ₪ בשנת המס 2006 ו- 200,000 ₪ בשנת המס 2007. בר נתן עשה עשה שימוש כדי לעמוד בדרישותיו של זוהר, כדי שזה לא יפגע בו.
7. בשנת 2008 החליטו בר נתן ואשתו לשים קץ למעשי הסחטנות של זוהר ולהפסיק לשלם לו, והגישו תלונה למשטרה (מע/1). בעקבות זאת נוהל הליך פלילי נגד זוהר, שהסתיים בהרשעתו.
8. ביום 6.4.09 הגישה המערערת למשיב דו"ח מתקן לשנת המס 2006, שבמסגרתו ביקשה להכיר בהפסד לצרכי מס בשיעור 300,000 ₪ לשנת המס 2006 וכן ביקשה במקביל להקטין את יתרת המשיכות של בר נתן בחברה באותו סכום. המערערת הציגה גם את הסכום של 200,000 ₪ שמשך בר נתן בשנת המס 2007 כהפסד ולא כמשיכות של בעל מניות.
9. המשיב לא קיבל את התיקון המוצע, מאחר שלא ראה בסכום של כ- 500,000 ש"ח שיצא מקופת החברה בשנות המס משום הוצאה שהוצאה כולה בייצור הכנסה על פי סעיף 17 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] תשכ"א - 1961(להלן: "הפקודה").
10. מכאן הערעור על שומות מס ההכנסה של החברה לשנות המס 2006 ו- 2007.

ב. טענות המערערת

1. המערערת מבקשת להתבסס על האמור בהכרעת הדין בעניינו של זוהר. בעמוד 1 להכרעת הדין (4003-03-08 בבית משפט המחוזי-מרכז, בפני כב' השופט כספי), נאמר: **"כפי הנאמר בכתב האישום, כאשר ביקש המתלונן להפסיק עבודתו של הנאשם בחברה, החל זה לאיים עליו בפגיעה בו ובפרנסתו וכל זאת בכדי להניע את המתלונן לשלם לו סכומי כסף"**.
2. לטענת המערערת, אין מחלוקת, כי סכומי הכסף ששולמו לזוהר מקורם בכספי המערערת. מדובר בכספי סחיטה ששולמו ע"י המערער, כיוון שחשש, כי יפגעו בפרנסתו ועל כך גם הורשע זוהר. תשלום הכספים, לגרסת המערערת נועד להגן עליה לבל תיהרס.
3. המערערת המשיכה וטענה, כי במסגרת הליך הוכחות, העידו בר נתן ורו"ח אביב ברוש אשר סיפר בעדותו, כי תיקן את דו"חות המערערת לאחר קבלת פסק הדין

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 1538-02-12 המבורג חברה למסחר בינלאומי בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

- הפלילי. לטענתה, משהתברר כי בית המשפט שדן בעניין הפלילי כימת את כל סכומי הסחיטה לסך של 500,000 ₪, הוגש הדו"ח המתקן בהתאמה לשנים 2006-2007.
4. המערערת ממשיכה וטוענת, כי נטל ההוכחה הורם. המערער נשען על עדויות רו"ח – אביב ברוש, בעלי המערערת- מר עזרא בר נתן. המערער תומך יתדותיו באמירה של העדה מטעמו ולפיה ענתה על השאלה האם הקיים מהווה מוניטין השיבה כדלקמן: **"בגדול אני מסכימה כי אני פה בעדות אבל למזער את זה ולכמת את זה אתה צריך ולא אני"**.
5. המערערת אף טוענת, כי אין חולק על כך שעל פי הכרעת הדין, זוהר החל לעבוד בחברה המערערת בחודש ינואר 2005, השתכר בסך של 1700 ₪ לחודש ולרשותו הועמד מטעם החברה רכב ומכשיר פלאפון. אין גם מחלוקת, כי כאשר ביקשה המערערת להפסיק את עבודתו של הנאשם באמצעות מנהלה, סחט העובד זוהר שלא כדין את המערערת בסכומים של כ- 500 אלף ש"ח.
6. מעשיו של זוהר הינם עבירות פליליות ובגינן הורשע. עבירות אלו ננקטו כלפי החברה והכספים שולמו מקופתה לעובד ובהתאם למתואר בהכרעת הדין, הכספים הוצאו כהוצאה הכרחית, להמשך יצור ההכנסה כנדרש בסעיף 17 רישא לפקודה, ואם לא כן הייתה נמנעת הכנסה זו.

ג. טענות המשיב

1. לטענת המשיב, הוצאת כספים מקופת החברה לכיסו של בר נתן, אשר נהג לקבל את ההחלטות בחברה בעצמו לצרכיו הפרטיים – אינה מהווה הוצאה בייצור הכנסה, כמשמעותה בסעיף 17 לפקודה.
2. ולראיה – בזמן אמת סווגה תנועת הכספים כמשיכה על ידי בעל מניות ולא כהוצאה, אותה ניתן היה לייחס לפעילות עסקית של החברה. כלומר, גם המערערת לא ראתה בכך הוצאה בייצור הכנסה.
3. עוד טען המשיב, כי הניסיון של המערערת, להציג את משיכות הכספים על ידי בר נתן כהוצאה בייצור הכנסה על ידי החברה, הינו ניסיון מלאכותי שאינו משקף את המהות האמתית של הוצאת הכספים.
4. הכספים שולמו לזוהר על ידי בר נתן כדי להגן על עצמו, על גופו ועל משפחתו. זו אינה מטרה עסקית, אלא אישית.
5. בניגוד לדרישת דמי חסות, שניתן לראות בה משום סחטנות המופנית כלפי העסק עצמו, כשהאיום מופנה כלפי העסק (כגון שריפת המשרדים), הרי שבמקרה דנן, כפי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 1538-02-12 המבורג חברה למסחר בינלאומי בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

- שפורט בהרחבה בהכרעת הדין (מע/1) האיום הופנה כלפי בר נתן באופן אישי. במסגרת זאת השמיע זוהר כלפי בר נתן איומים מילוליים על חייו ועל חיי בני משפחתו.
6. הנטל להוכיח שהוצאה הוצאה כולה בייצור הכנסה ולפיכך מותרת בניכוי, מוטל על כתפי המערער. לא זו בלבד שהמערער לא עמדה בנטל ההוכחה בעניין זה, אלא שהוכח בפני בית המשפט כי לא מדובר בהוצאה של החברה, וודאי שלא בהוצאה עסקית שלה, בייצור הכנסה. לחלופין, מדובר בהוצאה שמקורה בעבירה והנוגדת את תקנת הציבור.
7. סחיטה באיומים הינה עבירה פלילית. תשלום דמי סחיטה הינו הוצאה בקשר עם עבירה. מבלי להידרש להיקפו המדויק של הביטוי "תקנת הציבור" ניתן לקבוע ללא כל ספק, כי דמי סחיטה נמצאים בלב ליבו של התחום המנוגד לתקנת הציבור.
8. הלכה היא, כי אין להכיר בהוצאות בלתי חוקיות או כאלו המנוגדות לתקנת הציבור במסגרת דיני המס, וזאת גם אם ההוצאה יוצאת כולה בייצור הכנסה (כמו במקרה של תשלום שוחד, למשל, לצורך קידום עסקי הנישום). זאת, משום שהעיקרון של גביית מס אמת, נסוג מפני עקרון העל של שמירה על החוק ושל תקנת הציבור, החולש בין היתר גם על חוקי המס.
9. המערער, בתור מי ששילמה בפועל את דמי הסחיטה, הייתה בעמדה טובה משל המדינה למניעת הנזק, כך שגם מנימוק זה אין להטיל את עלות דמי הסחיטה על המדינה.
10. בעניין זה יודגש, כי בניגוד לנטען בסיכומי המערער, הרי שהטענה של היותה של ההוצאה מנוגדת לתקנת הציבור אינה מהווה הרחבת חזית (ראה לעניין זה סעיף 14 להודעה המפרשת את נימוקי השומה). יוזכר, כי טענתו העיקרית של המשיב הינה כי כלל לא מדובר בהוצאה של המערער, וודאי ושלא בהוצאה עסקית שלה, וכי הטענה בדבר היות התשלומים מנוגדים לתקנת הציבור נטענת רק למען הזהירות.
11. הנה כי כן, משיקולים של תקנת הציבור – אפילו הייתה ההוצאה כזו שהוצאה בידי המערער עצמה, וכולה בייצור הכנסתה – הרי שגם אז לא ניתן היה להתירה בניכוי, למרות הפגיעה בעקרון שומת האמת, וזאת מכוח עקרון העל של תקנת הציבור.
12. למרות האמפיתיה להיותו של בר נתן קרבן לעבירת סחטנות, הרי שתוצאת המס הנכונה של האירועים כפי שהוכחו בפני בית המשפט הנכבד בהתייחס למערער היא שהכספים ששולמו כדמי סחיטה אינם יכולים להיות מוכרים כהוצאה הניתנת בניכוי בידי המערער.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 12-02-1538 המבורג חברה למסחר בינלאומי בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

13. לחלופין, היה ובית המשפט יסבור כי הוכח בפניו כי הכספים שהוצאו מקופת החברה שולמו על בסיס עסקי החברה, ואם ידחה את הטענה בדבר הניגוד לתקנת הציבור - או אז יתבקש בית המשפט לראות בכספים אלו, לכל היותר, משום תשלומים שנועדו לשמור על מוניטין המערערת, ולפיכך לסווגם כהפסד הון בידה.

ד. דיון והכרעה

1. סעיף 17 לפקודת מס הכנסה (נוסח משולב) (להלן: "הפקודה") קובע כי:
"לשם בירור הכנסתו החייבת של אדם ינוכו, זולת אם הניכוי הוגבל או לא הותר על פי סעיף 31, יציאות והוצאות שיצאו כולן בייצור הכנסתו בשנת המס ולשם כך בלבד..."

מסעיף זה נלמד כי שתי דרישות מרכזיות נדרשות לשם ניכוי הוצאה: האחת, ההוצאה יצאה לצורך ייצור הכנסה ולשם כך בלבד ("הוצאות שיצאו כולן בייצור הכנסתו").

השנייה, ההוצאה מסווגת כהוצאה פירותית להבדיל מהונית ("בשנת המס") (ראו ע"א 3515/97, פקיד שומה ב"ש נ' בית מרקחת "אילן" בע"מ, מיסים 4/טז (אוגוסט 2002) ה-1).

2. לשון אחר, הוצאות עסקיות יותרו בניכוי, ואילו הוצאות פרטיות, ואף מעורבות שלא שימשו כולו בייצור ההכנסה, לא יותרו בניכוי (ראו - ע"א 1124/03 גני עופר בניה והשקעות בע"מ נ' מדינת ישראל, תק-על 2005 (1), 801, פסקה 8 לפסה"ד; ע"א 380/99 אברהם קימא נ' פקיד שומה גוש דן, פ"ד נד(5) 529; ע"א 3638/97 דובינסקי את דיאמנט בע"מ נ' פקיד שומה חיפה, פ"ד נו(4) 947).

3. נטל השכנוע, כי ההוצאה שניכויה נדרש עומדת בתנאים האמורים מוטל על שכמו של הנישום. סעיף 155 לפקודה מטיל את נטל השכנוע בערעור על שומה שהוצאה לנישום שספריו קבילים, על כתפי פקיד השומה רק במצב שבו המחלוקת נושא הערעור היא בעניין הנובע מהספרים, דהיינו "מחלוקת פנקסית". אך כאשר המחלוקת בין הנישום לפקיד השומה היא בעניין לבר-פנקסי, אין תחולה לסעיף 155 לפקודה. נטל השכנוע ונטל הראיה יוטלו במקרה כזה על-פי הדין הכללי (השוו רע"א 3646/98 כ.ו.ע. לבנין בע"מ נ' מנהל מס ערך מוסף (להלן: פרשת כ.ו.ע.). בענייננו, המחלוקת

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 12-02-1538 המבורג חברה למסחר בינלאומי בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

איננה נובעת מהרישום החשבונאי בספרים, כי אם מעצם שאלת הוכחתן של הוצאות מותרות בניכוי בהתאם לתנאים שהוכרו במשפט הישראלי. הכלל הוא כי על הטוען לקיומה של הוצאה הנטל להוכיחה מפני שהוא "המוציא מחברו" במצב זה (ראו: ע"א 4125/90 ענבר נ' פקיד השומה, גוש דן בעמ' 392; ע"א 2082/92 שחם נ' פקיד שומה תל-אביב 2 [14]; והשוו רע"א 1436/90 גיורא ארד, חברה לניהול השקעות ושרותים בע"מ נ' מנהל מס ערך מוסף, בעמ' 107-108).

התוצאה היא שעל המערערת, כמי שטוענת לקיומן של הוצאות מותרות בניכוי, לנמק עמדתה זו ולהניח את התשתית העובדתית הנדרשת לה (ראו והשוו: ע"א 468/01 חטר-ישי נ' פקיד שומה ת"א 4 [16]; פרשת כ.ו.ע בעמ' 908-909).

4. ודוק- בהתאם לתנאי הראשון בסעיף 17 לפקודת מס הכנסה, הוצאה תהיה מוכרת לצרכי מס רק אם היא הוצאה לצורך ייצור הכנסה. הוצאה לצורך ייצור הכנסה היא הוצאה עסקית לצורך הפקת הכנסה החייבת במס הכנסה. מההגדרה האמורה עולה כי אם ההוצאה היא פרטית, היא לא תוכר כהוצאה לצורכי מס. כך לדוגמא, אם אדם נסע לטיול בחו"ל הוא לא יוכל לנכות את הוצאות הטיול. מאידך, אם אדם נסע לצורך מתן שירות בתחום מקצועו בחו"ל, הוא יוכל לנכות את ההוצאה. בתנאים מסוימים, ניתן יהיה להכיר בהוצאות נסיעה להשתלמות בחו"ל, גם אם יש בנסיעה מרכיב פרטי (לעניין זה, ראו: ע"א 3515/97 פקיד שומה באר שבע נ' בית מרקחת "אילן" בע"מ, פ"ד נו(5) 311, 315 (2002); ע"א 6557/01 פז-גז חברה לשיווק בע"מ נ' פקיד שומה למפעלים גדולים, פ"ד סא(3) 413 (2006)).

5. בעניין עמ"ה (ח"י) 40/95 ורד מיחזור ו.מ. בע"מ נ' פקיד שומה חיפה, תק-מח 96(2), 1096 (להלן – "עניין ורד מיחזור"), ביקשה הנישומה לנכות הוצאות משפט ששילמה להגנת מנהלה במשפט פלילי. לטענת הנישומה, ההגנה על המנהל נועדה לשם שמירה על עסקי החברה והמוניטין שלה ועל כן מדובר בהוצאות רגילות המותרות בניכוי. בית-המשפט בעניין ורד מיחזור קבע, כי שאלת ההכרה בהוצאות למימון הגנת הנאשם במשפט פלילי, מוכרעת על בסיס שלושה אדנים: הראשון, האם המעשים נשוא האישום נועדו לשמור על אינטרס החברה או היוו חלק אינצידנטלי מפעילותה? בית-המשפט קבע, כי הוצאה להגנה על מנהל חברה, על-מנת לשמור על מוניטין החברה ועסקיה, עונה למבחן זה. השני, האם ההוצאה נעשתה כולה בייצור הכנסתה של הנישומה ולשם כך בלבד? מכיוון שההגנה על הנאשם במשפט פלילי מגינה לא רק על היותו אורגן בחברה, אלא גם על חירותו ושמם הטוב כאדם פרטי, לא ניתן, אפילו על דרך אומדן, להפריד בין חלק ההוצאה המשרת את אינטרס הנישומה לבין אותו חלק המשרת את האינטרס האישי של המנהל. לפיכך, דובר ב"הוצאה מעורבת",

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 1538-02-12 המבורג חברה למסחר בינלאומי בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

שאינה ניתנת להפרדה ולא היה מקום להתירה בניכוי. לבסוף, יש לבחון, האם שיקולים של תקנת הציבור מונעים את התרת ההוצאה בניכוי. בעומדו על השיקולים המתנגשים, ציין בית-המשפט, כי מחד גיסא, התרתן בניכוי של הוצאות הגנת הנאשם עלולה להצטייר כמתן לגיטימציה לפעילות פלילית, אך מאידך גיסא, עומדת זכותו של כל אדם להגנה במשפטו, אף אם אשם הוא ובעיקר - אין להשתמש באי-התרת הניכוי כאמצעי הרתעה או ענישה, שכן מטרת ההרתעה מושגת על-ידי הענישה בפלילים עצמה ואין להעניש את הנישום באמצעות דיני המס, שלא נועדו למטרה זו. בית-המשפט קבע, כי האיזון בין האינטרסים המתנגשים יושג באמצעות בחינת דרגת אי-החוקיות: סוג העבירה וחומרת העבירה. לפיכך, לא כל מעשה הנוגד את תקנת הציבור, שולל את התרתה של הוצאה כזו בניכוי (אמנון רפאל, **מס הכנסה**).

6. לעיצומם של דברים לא התרשמתי שיש ממש בטענות המערערת והתרשמתי הינה כי היא לא עמדה בנטל להוכחת צדקת טענותיה. להלן אנמק מסקנתי זאת:

ראשית, ייאמר, כי ההוצאה של דמי הסחיטה מחשבון החברה נבעה מהנסיבות המיוחדות של המקרה. אני סבור, כי בר נתן שילם את דמי הסחיטה מחשבון החברה ולא מחשבונו האישי מהסיבה הפשוטה שלא היו כספים בחשבונו האישי. כך, כאשר נשאל רואה החשבון של המערערת מדוע שילם בר נתן את דמי הסחיטה לזוהר מכספי החברה ולא מחשבון הבנק פרטי שלו השיב: **"למיטב ידיעתי למר עזרא בן נתן ברוב התקופות החשבון שלו חסום ואם יש לו חשבון אז היתרות שם מאד מאד נמוכות"** (פרוטוקול עמ' 3 ש' 20-21). עצם העובדה שזוהר זיהה שלבר נתן מקור הכנסה מן החברה שבבעלותו ובשליטתו – אין פירושה שהסחטנות הופנתה כלפי החברה. הסחטנות הופנתה כלפי בר נתן, הוא זה ששילם את דמי הסחיטה, אלא שהוא בחר, טכנית, לעשות זאת באמצעות משיכת כספים מן המערערת.

7. **שנית**, מהכרעת הדין (מע/1) התברר כי הכספים שולמו לזוהר על ידי בר נתן כדי להגן על בר נתן ועל משפחתו. כך שלא היה מדובר במטרה עסקית, אלא אישית. כידוע, פס"ד פלילי מהוה ראיה במשפט אזרחי מכוח ההוראה שבסעיף 42' לפקודת הראיות. לפי הכרעת הדין, לאחר שהחלה פרשת הסחיטה, פנתה אביבה בר נתן, אשתו של בר נתן לזוהר בדרישה שיניח לבעלה. בעקבות פניה זו העביר זוהר מסר, באמצעות אחרים, לבר נתן ולפיו באם ברצונו שיניח לו, על בר נתן להעביר לזוהר רכב הונדה מ.ר. 5183556 הרשום על שם שני, בתו של בר נתן, ובנוסף עליו לשלם

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 1538-02-12 המבורג חברה למסחר בינלאומי בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

לזוהר \$ 10,000 במזומן. בשל האמור לעיל, לוותה אביבה מאחיה \$ 10,000 אותם העבירה לזוהר. ביום 3.8.07 מכרה שני את רכב ההונדה לעורך דינו של זוהר, כאשר התמורה בעבור מכירה הרכב, בסך 125,000 ₪ הועברה לזוהר. כנאמר בכתב האישום, במהלך החודשים יולי – אוגוסט 2007 וכן עובר לתשלום \$ 10,000, שב זוהר ואיים על בר נתן באומרו: **"תקשיב טוב והנה אשתך יושבת לידך וגם היא שומעת אם אתה תלך למשטרה עלי אני לוקח אותך ואת הנשמה שלך"**. ביום 1.6.07. עבר הנאשם להתגורר בדירה ברח' אטד 2 ביבנה וזאת במקום לילך בתו של המתלונן, הנשואה לאחיו של זוהר. דירה זו נשכרה על ידי לילך בדמי שכירות של 1,800 ₪ לחודש, ששולמו על ידה מראש בהמחאות לפקודת המשכיר - בעל הדירה. לפני שזוהר עבר לדירה, הוא אמר לבר נתן: **"הקם להורגך השכם להורגו. אני גנגסטר ואני אומר לך מי שירצה לפגוע בחופש שלי אני יוריד אותו ואת המשפחה שלך"**.

8. גם במהלך שמיעת ההוכחות לפני, העיד בר נתן, כי הוא מוכר כמאויים במשטרת ישראל; כי נזרקו רימוני רסס על בית משפחתו; וכי מאידך לא זכור לו על איום לפנות ללקוחות או לחבל בעסקה כזו או אחרת (פרוטוקול עמ' 9 ש' 1-2, 6, 11-13). אכן, בר נתן חשש גם לפרנסתו, ויתכן שפרנסתו אף נפגעה בפועל כתוצאה ממשכת האיומים המתמשכת, אולם הסחטנות והחשש היו בעיקרם מפני פגיעה פיסית, שנוגעת רק לבר נתן באופן אישי ומטבעה אינה מופנית כלפי אישיות משפטית שהיא חברה. כך לדוגמה, כאשר נשאל בר נתן האם הוא יכול לספר על לקוחות מסוימים שזוהר איים שיפנה אליהם וכך תיפגע עסקה. תשובתו של בר נתן: **"לא זכור לי דבר כזה" (עמ' 9, שור' 13)**.

9. זאת ועוד, כשנשאל בר נתן כי בכל הכרעת הדין לא ראה השואל ולו גם פעם אחת ש"האיומים התייחסו גם לפגיעה בקשריך אם לקוחות" השיב בר נתן כי: **"כשבן אדם חיי תחת איומים הוא לא מתפקד, תפקיד שלך לצאת לעבודה עם ראש נקי ולבצע את עבודתך כיאות ואני תפקידי לצאת בבוקר ולדאוג ללקוחות ולהתפרנס. כשאני מאויים אני לא מסוגל לבצע את תפקידי במיטבו והעובדות הן שמאז שהמקרה התפוצץ והיה משפט ועדות והתקופה של הבית סוהר והפחדים אני לא מצליח לשקם את מצבי הנפשי, והכלכלי כתוצאה**

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 12-02-1538 המבורג חברה למסחר בינלאומי בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

מהפגיעה הזאת. הפגיעה היא חד משמעית ביכולת שלי לייצר

כסף."

כלומר, בר נתן לא הכחיש כי האיזומים התייחסו לפגיעה כלשהי לפגיעה בקשריו עם לקוחותיו וכי הנזק שנגרם לחברה, אם היה, הרי שהיה בעקיפין בלבד ולא באופן ישיר.

10. **שלישית**, המערערת לא הציגה מסמכים אשר יעידו על ביצועה של ההוצאה היקפה וייעודה וכיוון שכך לא עמדה בנטל ההוכחה כנדרש ממנה. בעניין עמ"ה 1068/00, **הידרולה בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב יפו 1** (להלן: "**הידרולה**") ציינה כב' השופטת ב. אופיר תום, כי בדרך כלל הדרך בה היה על חברה להוכיח כי הוצאותיה על פי הדוחות שהגישה למשיב, אכן יצאו לה בפועל, ושימשו לה בייצור הכנסתה, היא, בהצגת מסמכים ותיעוד רלוונטיים, שרק מהם ניתן ללמוד על ביצועה של ההוצאה, על היקפה ואולי גם על יעודה.

כב' השופטת אופיר-תום תמכה יתדותיה בדבריו של כב' השופט אשר בע"א 414/78, **רכב ישראלי בע"מ נ' פ"ש ת"א 2**, פד"א י' 207, שקבע כי חברה שלא דאגה לעריכת התקשרויותיה והתחייבויותיה במסמך כתוב תתקשה לשאת בנטל ההוכחה המוטל עליה כשתבוא לערער על צווי פקיד השומה. להלן דבריו של כב' השופט אשר בעניין זה:

"חברה בע"מ חייבת לדווח לרשם החברות, לנהל חשבונות מבוקרים על ידי רואה חשבון וכו' - ומשתמע מכך כי הסכמים חשובים חייבת חברה בע"מ לערוך בכתב... גם לפי דיני מס ההכנסה חייבת חברה לנהל חשבונות ולדאוג לתיעוד מתאים לכל רישום, ולפיכך חייבת כל התחייבות הגוררת אחריה הוצאה ניכרת להיעשות בכתב.

חברה שלא דאגה לעריכת התקשרויותיה והתחייבויותיה במסמך כתוב תתקשה לשאת בנטל ההוכחה המוטל עליה כשתבוא לערער על צווי פקיד השומה. ולא זו בלבד שכל עיסקה חייבת להרשם בספרי החברה, אלא שכל רישום, בכדי שיהיה אמין, חייב להעשות במועדו הנכון."

הוה אומר, בענייננו, משלא הוצגו כל מסמכים ותיעוד כלשהו המעידים על כך שההוצאות שהוציאה החברה לתשלום דמי הסחיטה שימשו אותה בייצור הכנסתה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 1538-02-12 המבורג חברה למסחר בינלאומי בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

הסחיטה כאמור היתה כנגד בר נתן באופן אישי כאשר הכספים הוצאו מקופת החברה. משמע – שהחברה לא עמדה בנטל ההוכחה הנדרש ממנה.
11. **רביעית**, בבדיקה פרטנית של רווחיה של החברה המערערת עולה תופעה הסותרת את כל טענותיה במקרה זה ולפיהן בשנים בהן נסחט בר נתן, עלה שיעור הרווחים בשיעור ניכר. עובדות אלה התבררו מתוך החקירה שנחקר כדלקמן:

"ש. נשאלת וטענת שבשנת 2005 היה לך מחזור של מיליון?
ת. 2006 אולי. אני לא מדייק בשנים כי אני לא זוכר אם 2005 או 2006 או 2007 ואני זוכר שבשנים שעבדתי עשיתי מחזורים גבוהים ומס הכנסה יכול לבדוק אם מישהו הגיע ל 10 אחוז מהמחזור שלי ואני מצהיר 100 אחוז.

ש. נגיד לפני שהתחילה הסחיטה.

ת. הסחיטה התחילה מלכתחילה, משבוע ראשון שהתחיל לעבוד

אצלי.

ש. מתי התחיל לעבוד אצלך? העסק נפתח ב-2003

ת. אבל העסק לא התנהל קודם כל מלכתחילה רק כתיווך.

ש. מתי הוא נכנס לעסק?

ת. הוא נכנס לעסק עד כמה שזכור לי ב 2005 אני חושב.....

ש. בשנת 2005 מרישומי המחשב של מס הכנסה עולה שהמחזור שלך היה

297,000 ₪ וב-2006?

ת. וב-2006?

ש. היה 877,000 ₪.

ת. שישמע את זה גם ביהמ"ש. אמרתי שגם בזמן הסחיטה.

ש. ב 2005 הוא התחיל לסחוט אותך,

ת. אני חושב שהוא התחיל לעבוד בנובמבר 2005.

.....

ש. אתה יודע להגיד פחות או יותר כמה הכנסה הייתה לך בשנת 2007?

ת. מס הכנסה יגיד לך יותר טוב ממני. 23

ש. מהדוחות שלך עולה שהיו לך עסקאות של 901,000 ₪ בשנת 2007

ת. אני גאה בזה."

כלומר, בשנים שבהן בוצעה סחיטה מבעל החברה גדלו ההכנסות בשיעור ניכר והתוצאה המתבקשת היא שביצוע הסחיטה לא השפיע על רווחי החברה. באופן מעשי בשנים בהן בוצעה סחיטה, גדלו הכנסות החברה בשיעור ניכר.

12. מכל המקובץ דין הערעור להידחות. שוכנעתי כי כספי הסחיטה שולמו לזוהר על ידי בר נתן כדי להגן על בר נתן ועל משפחתו, כך שלא היה מדובר במטרה עסקית, אלא אישית. כמו כן, המערערת לא הציגה כל מסמך המעיד על כל שההוצאות הוצאו לשם ייצור הכנסה בידי החברה. מעל כל אלה ובניגוד לנטען על ידי המערערת, סחיטת הכספים מבעל החברה לא פגעה בהכנסות החברה ולא הוכחה טענת המערערת לפיה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 1538-02-12 המבורג חברה למסחר בינלאומי בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

הכספים הוצאו כהוצאה הכרחית, להמשך יצור ההכנסה כנדרש בסעיף 17 רישא לפקודה.

13. לאור התוצאה ולאור העובדה, כי טענת המשיב באשר לתקנת הציבור נטענה בשפה רפה ולמען הזהירות בלבד, אני רואה לנכון שלא לדון בסוגיה זו ולהשאירה בצריך עיון לעת אחרת.

התוצאה היא שהערעור נדחה. המערערת תשלם למשיב שכר טרחת עו"ד והוצאות בשיעור 25,000 ₪. סכומים אלו יהיו צמודים למדד וישאו ריבית חוקית מהיום ועד לתשלומם המלא בפועל.

ניתן היום, י"ט סיוון תשע"ד, 17 יוני 2014, בהעדר הצדדים.

ד"ר אחיקם סטולר, שופט